

паття; реалізації проекту «Малий книжковий форум» як прикладу партнерства бібліотеки і громадської організації; співпраці українських (Чернівецька область) та закордонних бібліотек (Сучавський повіт Румунії) у рамках програми «Глобальні бібліотеки» та ін.

Неабиякий інтерес викликали виступи членів бібліотечних асоціацій Польщі та Угорщини під час сесії Форуму «Роль бібліотечних асоціацій у професійному розвитку» та «Партнерство у розбудові громадянського суспільства», адже ці доповіді дозволили не лише дізнатися про здобутки зарубіжних колег, але й окреслити творчі перспективи спільної роботи на майбутнє.

Учасники Форуму мали можливість ознайомитися з останніми напрацюваннями та пропозиціями щодо

електронних ЗМІ для бібліотек та автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи ІРБІС, про які розповіли представники АТ «Саміт» і ПП «АДІС "Матрікс Прес"».

У рамках Форуму відбулися круглі столи бібліотекарів, видавців та книгопродавців, керівників благодійних фондів – «Партнерство у просуванні в суспільстві книги й популяризації читання» і «Як об'єднати зусилля та ресурси задля підтримки дитячого читання».

Підготувала **О. Погонєць**,
завідувачка відділу Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»

Л. Груніна, головний бібліограф
Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»

«ІНФОРМАЦІЯ ОРГАНІВ ВЛАДИ ДЛЯ ГРОМАДЯН У БІБЛІОТЕЦІ: ПОШУК, ДОСТУП, КОНСУЛЬТУВАННЯ» (м. Керч, 7-10 вересня 2010 р.)

З 7 по 10 вересня 2010 р. у м. Керчі (АРК) проходила науково-практична конференція «Інформація органів влади для громадян у бібліотеці: пошук, доступ, консультування», в якій взяли участь бібліотечні працівники, викладачі вищих навчальних закладів з підготовки бібліотечних кадрів, представники Верховної Ради України та Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Відкрила конференцію к. пед. н., президент Української бібліотечної асоціації (УБА) І. Шевченко доповіддю «Роль публічних бібліотек у забезпеченні доступності інформації для громадян та розвитку електронного урядування». Вона зазначила, що одним із важливих завдань бібліотек на сучасному етапі є забезпечення доступу населення до інформації шляхом надання різноманітних послуг та запровадження нових форм і методів роботи. Зокрема, електронне урядування забезпечує гласність при прийнятті державних рішень, доступність усіх державних нормативних актів, можливість для громадян брати участь у прийнятті державних рішень, підвищення комфорту в повсякденному житті.

Директор Херсонської ОУНБ ім. Олеса Гончара Н. Коротун поінформувала присутніх про перспективи реалізації майбутніх проектів УБА та Програми сприяння парламенту (ПСП) у досягненні більшої прозорості в його роботі та покращанні доступу громадян до законотворчого процесу, зокрема, шляхом співпраці з управліннями Апарату та секретаріатами комітетів Верховної Ради України.

У подальшій співпраці продовжуватиметься створення мережі пунктів доступу громадян до офіційної інформації не лише на базі публічних бібліотек, але й із залученням шкільних, вишівських та спеціальних книгозбірень країни. Окремими категоріями користувачів таких пунктів мають стати люди похилого віку та особи з обмеженими фізичними можливостями. Також

передбачається проведення фокус-семінарів для викладачів ВНЗ з метою введення спецкурсів для студентів бібліотечної спеціальності щодо надання доступу до офіційної інформації.

Директор ПСП Е. Валентайн розповіла про цікавий досвід роботи Бібліотеки Парламенту Швеції, яка є доступною для всіх громадян і тісно співпрацює з публічними бібліотеками країни. Разом із парламентськими фракціями та комітетами вона створює інформаційні пакети для громадян, сприяє їхньому спілкуванню із парламентарями, проводить навчання для бібліотекарів.

Досвідом роботи з надання доступу громадськості до офіційної інформації органів влади поділилися директор Вінницької ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва Н. Морозова, директор Миколаївської ОУНБ ім. О. Гмирьова Н. Богза, заступник директора Луганської ОУНБ ім. О. М. Горького В. Худокормова.

Представники низки бібліотек виступили з ініціативою щодо проведення на базі однієї з ОУНБ виїзного засідання Комітету Верховної Ради з питань культури та духовності, присвяченого актуальним питанням розвитку бібліотечної справи в Україні.

Завідувач відділу баз даних нормативно-правової інформації Управління комп'ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України С. Мішук висвітлив перспективи реорганізації сайту Верховної Ради України в рамках реалізації Програми створення електронного парламенту, розробленої до 2015 р.

Завідувачка сектору з архівної роботи Секретаріату Верховної Ради АРК В. Сиркова розповіла про принципи організації архіву ВР Криму та правила доступу громадян до офіційної інформації Парламенту.

Національна парламентська бібліотека України була представлена презентацією «Канадсько-український парламентський центр як модель структури доступу до

офіційної інформації», в ході якої було висвітлено історію створення та зміст діяльності Центру за 10 років його існування. Головним напрямом роботи є інформаційне забезпечення законотворчого процесу Верховної Ради України шляхом надання послуг народним депутатам, їхнім помічникам та працівникам Апарату ВРУ. Крім відповідей на запити користувачів, Центр також постійно готує інформаційні матеріали до законопроектів, що розглядаються на сесіях Парламенту.

З 2002 р. здійснюється формування електронної бази даних «Політика і політики в дзеркалі періодичних видань України», яка представлена на сайті НПБУ (<http://cuprc.nplu.org>). Це – своєрідний моніторинг української центральної та регіональної преси з широкого кола питань суспільно-політичного життя України. На сьогодні база даних включає близько 300 тис. бібліографічних записів статей із посиланням на повні тексти з електронних архівів газет та журналів. БД користується широким попитом у віртуальних відвідувачів Бібліотеки.

Під час конференції відбувся круглий стіл за темою: «Надання відкритого доступу до офіційної інформації як складова професійних умінь бібліотечних працівників», в якому взяли участь викладачі ВНЗ та працівники бібліотек. Розглядалися питання змісту професійної освіти бібліотекарів на сучасному етапі; підготовки, працевлаштування та кар'єрного зростання майбутніх бібліотекарів; формування професійних навичок, необхідних для доступу до офіційної інформації; готовності нинішніх і майбутніх бібліотекарів до сприйняття ідеології відкритого доступу.

У ході обговорення було наголошено на необхідності розроблення і впровадження спеціального курсу «Бібліотеки та електронне урядування» в навчальні плани підготовки майбутніх бібліотекарів та проведення підвищення кваліфікації працівників бібліотек за дистанційним курсом «Електронне урядування та доступ до інформації у бібліотеках».

*Н. Казакова, головний бібліотекар,
В. Кононенко, завідувачка відділу
Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»*

БІБЛІОГРАФІЯ МАЄ МАЙБУТНЄ

РОЗВИТОК бібліотечної справи і бібліографії сьогодні багато в чому залежить від умілого використання сучасних інформаційних технологій. Успіхи інформатики в галузі інформаційного пошуку і відкриття закономірностей комунікації, а також технічний прогрес в електроніці та обчислювальній техніці змусили суспільство критично переглянути своє ставлення до бібліотек, їхньої бібліографічної діяльності. В той же час у бібліографічному середовищі постала необхідність проаналізувати сучасні тенденції та розглянути проблеми, що накопичувалися десятиліттями.

Саме в роздумах про долю бібліографії, тенденції та перспективи її розвитку народилася ідея проведення Першого міжнародного бібліографічного конгресу, що пройшов 21-23 вересня ц. р. у м. Санкт-Петербурзі на базі Російської національної бібліотеки (РНБ). Його організаторами стали Російська бібліотечна асоціація, Бібліотечна Асамблея Євразії, Російська національна бібліотека, Російська державна бібліотека (РДБ), Російська книжкова палата, Бібліотека Російської Академії наук (РАН) і Президентська бібліотека імені Б. М. Єльцина. У Конгресі взяли участь 430 делегатів із 13 країн: Російської Федерації, Болгарії, Ізраїлю, Сербії, Словенії, України, Франції та ін.

На форумі розглядалися теоретичні проблеми бібліографії як феномена культури, її реальні й можливі трансформації; практична бібліографічна діяльність деяких країн, регіонів, бібліотек в цілому, розвиток її окремих напрямів – національної, краєзнавчої, рекомендаційної.

Швидкі темпи еволюції інформаційно-комунікаційних технологій, дискусії на різних рівнях навколо майбутнього традиційних носіїв інформації, поява тверджень про неминучий крах «галактики Гутенберга» – ось коло гострих питань, на які сподівалися отримати відповідь учасники заходу. Ґрунтовне обговорення цих проблем відбувалося в перший день роботи Конгресу – на пленарному засіданні «Бібліографія сьогодні й завтра: дискусії та прогнози».

Розглядаючи бібліографію в контексті книжкової культури, доповідачі В. Васильєв, д. і. н., чл.-кор. РАН, директор Наукового центру досліджень історії книжкової культури, і М. Єрмолаєва, к. філол. н., заступник директора Центру, відзначили, що бібліографія сприяє відображенню, зберіганню, трансляції найважливіших елементів культури.

У доповіді «Еволюційний синтез бібліографії» В. Леонова, д. пед. н., проф., директора Бібліотеки РАН, було проаналізовано розвиток світової бібліографії, наочно продемонстровано її фундаментальність і дієвість як науки.

Основні тенденції розвитку та спрямування бібліографічної теорії й практики в Росії у кінці ХХ – на початку ХХІ ст. було розглянуто в доповіді Н. Лелікової, д. і. н., зав. від. бібліографії і краєзнавства РНБ «Російська бібліографія на сучасному етапі».

«Бібліоутопія і бібліоантиутопія: консервативні й технологічні прогнози майбутнього бібліографії» – тема роздумів А. Соколова, д. пед. н., проф. Санкт-Петербурзького університету культури і мистецтв. Він проа-